

Motion till riksdagen

1989/90:Jo216

av Sven-Olof Petersson m.fl. (c)

Svensk produktion av potatisstärkelse

Det svenska jordbrukets framtid är återigen satt under debatt. Den s.k. livsmedelspolitiska arbetsgruppen under jordbruksdepartementet har under det gångna året redovisat regeringens syn på den framtida jordbrukspolitiken. Ett av målen enligt regeringens direktiv har varit att minska och i vissa fall avskaffa interna regleringar. Ett annat mål har också angetts vara att sänka gränsskyddet under förutsättning att andra länder visar prov på samma ansträngningar. Dock har arbetsgruppens majoritet i sina skrivningar kommit fram till slutsatser och åtgärdsförslag som medför att svenskodlade råvaror, fabrikspotatis och spannmål, ej kan användas för tillverkning av stärkelse för tekniska ändamål eller till livsmedel och konfektyr som skall exporteras. Den odling som efter sådana åtgärder blir kvar får en så liten omfattning att den ej kan erhalla en tillräcklig rationalitet och konkurrenskraft.

Svensk stärkelseindustri är mycket effektiv och hävdar sig synnerligen väl i jämförelse med andra länders. Det totala förädlingsvärdet för hela industrigruppen uppgår till ca 100 miljoner kronor/år.

Industrin drivs sedan flera år med en teknik som är optimal ur såväl miljö- som energisynpunkt. Tekniken är unik och är ett exempel på det resultat som företagets utvecklingsarbete resulterat i. Viss export av denna teknik pågår nu, bl.a. till vissa öststatsländer.

Fabrikspotatisodlingen har i sydöstra Sverige utvecklats till en basgröda för många jordbruksföretag. Från denna inriktning har sedan fläskproduktion och annan icke arealberoende animalproduktion såsom broilers, pälsdjur m.m. utvecklats. För att kunna bibehålla denna näringslivsstruktur med en hög sysselsättningsnivå är det nödvändigt att grödor som har lång vegetationsperiod och stor kväve- och kaliupptagningsförmåga även på hösten samt som är lämpliga att sprida stallgödsel till odlas. Fabrikspotatisen uppfyller samtliga dessa krav.

Kombinationen stallgödsel och fruktsaft från stärkelsstillverkningen kan ofta helt ersätta tillförselein av handelsgödsel. Skulle fabrikspotatisodlingen upphöra och exempelvis bli ersatt med odling av vårsäd skulle stallgödseln bli spridd tidigt om våren med risk för bl.a. ökad risk för läckage av näringsämnen till havet. Fabrikspotatisen ingår således i ett väl fungerande kretslopp som gör det möjligt att kunna använda avfall och få en bra miljövård liksom ett relativt gott utbyte även av magrare jordar.

Hela verksamheten, såväl odlingen som industridelen, är en ren landsbygdsverksamhet som man från samhällets sida i andra sammanhang sagt sig klart vilja främja. Det förefaller då högst ologiskt om man skulle bryta sönder denna omfattande kombinationssysselsättning som fabrikspotatisod-

lingen med dess industridel och tillhörande infrastruktur utgör.

Mot. 1989/90

Jo216

Stärkelseföreningen har byggt upp en effektiv forsknings- och utvecklingsavdelning samt bygger nu kraftigt ut laboratorieresurser. Under senare år har kostnaden för all utveckling och forskning uppgått till ca 4 % av omsättningen och 20 % av förädlingsvärdet. Investeringsnivån har varit mellan 20 och 30 milj.kr. per år de senaste åren. Samverkan finns också med ledande företag inom branschen i USA. Föreningen har också tillsammans med Cerealia byggt en vetestärkelsefabrik vilken är klar att tagas i fullt bruk under innevarande år. Genom dessa planerade samt slutförda åtgärder för en öppen och konkurrensutsatt marknad är såväl föreningen som dess medlemmar väl rustade att möta nya marknadsförutsättningar.

All kunskapsinhämtning och investering är till ingen nytta och kan ej på en konkurrensutsatt marknad återhämtas utan stora förluster om verksamheten nedbringas till en nollitet eller upphör helt. Fabriksportatis och veteodling för produktion av stärkelse störs ej av en inhemsk avreglering men måste behålla samma gränsskydd för såväl livsmedels- som teknisk stärkelse eftersom vare sig EG eller andra stater skiljer på dessa stärkelser i sina regleringar och subventionssystem vid export utan handlägger allt som jordbruksprodukter. Nuvarande gränsskydd måste således behållas på samma reala nivå för stärkelse till såväl livsmedels- som industriändamål.

Gränsskydd i form av införselavgifter för stärkelse till livsmedelsändamål eller prisnedsättning för stärkelse till tekniskt ändamål kan endast borttagas i den takt som andra länder reducerar sitt stöd till stärkelseproduktionen eller i takt och i enlighet med andra framtida ömsesidiga överenskommelser.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om gränsskyddet för stärkelse.

Stockholm den 18 januari 1990

Sven-Olof Petersson (c)

Karl Erik Olsson (c)

Ing-Britt Irhammar (c)

Marianne Jönsson (c)

Håkan Hansson (c)